

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ УЧНІВ ТА ЇХ БАТЬКІВ

У зв'язку з набуттям чинності Закону України «Про захист персональних даних» при зарахуванні дитини до школи необхідно отримати обов'язкову задокументовану згоду суб'єктів персональних даних (ст.2 Закону). Відповідно до Закону збирання відомостей про учнів та їхніх батьків, зберігання та використання цих відомостей є обробкою персональних даних, а учні та їхні батьки – суб'єктами персональних даних. Оскільки суб'єктами персональних даних є неповнолітні особи, то згідно норм Сімейного та Цивільного кодексів України, згоду на обробку персональних даних дитини мають надати батьки або особи, які їх замінюють. Також батьки повинні подати згоду на обробку власних персональних даних. Це також означає, що заяву про зарахування дитини до школи можуть подати **тільки** батьки або особи, які їх замінюють. **Ніякі інші члени родини, близькі та далекі родичі цього зробити не мають права.**

Метою обробки персональних даних дитини, яка вступає до школи, є забезпечення її права на здобуття повної загальної середньої освіти у загальноосвітніх навчальних закладах.

Обсяг персональних даних визначається документами, які є обов'язковими для ведення у школах різних типів і форм власності. Документами, в які вносяться персональні дані дитини та її батьків є: особова справа учня, алфавітна книга, класний журнал, журнал ГПД, бланк протоколу державної підсумкової атестації учнів, таблиць навчальних досягнень, книги видачі свідоцтв про базову і атестатів про повну загальну середню освіту. При занесенні персональних даних до вказаних документів школа стає володільцем бази таких даних.

Форми документів затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 10.05.2011 №423 «Про затвердження єдиних зразків обов'язкової ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності». Терміни зберігання ділової документації визначені Інструкцією з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах I - III ступенів, затвердженої МОН України від 23.06.2000 №240.

Документ	Обсяг персональних даних	Термін зберігання
Класний журнал	Розділ «Загальні відомості про учнів» - прізвище, ім'я, по батькові учня; стать, дата народження; прізвище, ім'я та по батькові батька і матері (опікуна); місце роботи батьків, контактний телефон; домашня адреса, номер телефону.	5 років (для випускних класів – 10 років)
Алфавітна книга	Розділ I «Списки учнів» - прізвище, ім'я, по батькові учня; стать, дата народження; домашня адреса.	50 років
Особова	Прізвище, ім'я, по батькові учня; стать, дата	5 років

справа учня	народження; дані свідоцтва про народження (№, дата видачі); прізвище, ім'я та по батькові батька і матері; місце виховання дитини до вступу в перший клас; додаткові відомості щодо зайнятості учня в позаурочний час.	(після закінчення)
Журнал ГПД	Розділ III «Відомості про учнів групи» - прізвище, ім'я, по батькові учня; дата народження; домашня адреса; Розділ IV «Показники здоров'я учнів» - прізвище, ім'я, по батькові учня; стан здоров'я, медична група; Розділ VII «Відомості про зайнятість учнів групи у позакласних і позашкільних заходах» - прізвище, ім'я, по батькові учня; зайнятість в гуртках і секціях; місце і графік проведення занять; Розділ VIII «Відомості про батьків» - прізвище, ім'я, по батькові учня; прізвище, ім'я та по батькові батька і матері; місце роботи, номер телефону; домашня адреса.	5 років

Таким чином, отримання від фізичної особи (батьків або осіб, які їх замінюють) письмової згоди на обробку її персональних даних (даних дітей) в процесі збору та внесення відомостей про неї до бази персональних даних навчального закладу **не вимагається**, оскільки дозвіл на обробку її персональних даних наданий володільцю бази персональних даних (навчальному закладу) Законом. Використання персональних даних, що виходить за межі дозволу, наданого навчальному закладу відповідно до Закону, повинно здійснюватися за згодою суб'єктів персональних даних і має бути засвідчена підписом батьків.

У зв'язку із запровадженням Інформаційної системи управління освітою – ІСУО (Постанова КМУ від 13.07.2011 р. № 752 “Про створення Єдиної державної електронної бази (ЄДЕБО) з питань освіти”) батьки або особи, які їх замінюють, повинні бути ознайомлені з правами щодо місцезнаходження та використання електронної бази персональних даних їхньої дитини. Навчальний заклад **не має права** без попередження батьків або осіб, які їх замінюють, заносити дані про дітей до єдиної електронної бази, надавати будь-яку інформацію про дітей з цієї бази іншим особам або організаціям, крім випадків передбачених законодавством.

Слід пам'ятати, що будь яка інформація про дитину та її батьків є конфіденційною. Конфіденційна інформація - інформація про фізичну особу (персональні дані) або юридичну особу, доступ та поширення якої можливі лише за згодою її власників (тобто тих, кого ця інформація безпосередньо стосується) та на тих умовах, які вони вкажуть. Відповідно до ст. 21 **Закону України «Про інформацію»** конфіденційна інформація разом із службовою та таємною інформацією належить до інформації з обмеженим доступом.

Статтею 23 Закону України "Про інформацію" встановлено, що інформація про особу – це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про особу. Основними даними про особу (персональними даними) є: національність, освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження. Всі вони є конфіденційними і не можуть бути надані будь-кому, крім випадків передбачених законодавством.

Захист інформації про особу гарантовано Конституцією України. Частина друга статті 32 Конституції України не допускає збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Відповідно до статті 10 *Закону України «Про доступ до публічної інформації»* кожному забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується **його особисто**. Крім того, кожна особа має право:

- знати у період збирання інформації, але до початку її використання, які відомості про неї та з якою метою збираються, як, ким і з якою метою вони використовуються, передаються чи поширюються;
- вимагати виправлення неточної, неповної, застарілої інформації про себе, знищення інформації про себе, збирання, використання чи зберігання якої здійснюється з порушенням вимог Закону.

Розпорядник (володілець) інформації про особу, тобто той, хто цю інформацію збирає, зберігає і використовує, зобов'язаний:

- надавати її безперешкодно і безкоштовно на вимогу осіб, яких вона стосується;
- використовувати її лише з метою та у спосіб, визначений Законом;
- вживати заходів щодо унеможливлення несанкціонованого доступу до неї інших осіб;
- виправляти неточну та застарілу інформацію про особу самостійно або на вимогу осіб, яких вона стосується.

Зберігання інформації про особу не повинно тривати довше, ніж це необхідно для досягнення мети, задля якої ця інформація збиралася.

Виходячи з вищевикладеного, загальноосвітній навчальний заклад має право збирати такі персональні дані:

- прізвище, ім'я, по батькові дитини;
- дата народження;
- стать;
- прізвище, ім'я та по батькові батька і матері (опікунів), їх місце роботи, номер контактного телефону;
- домашня адреса, номер телефону;
- місце виховання дитини до вступу в перший клас;
- зайнятість в гуртках і секціях; місце і графік проведення занять;
- стан здоров'я, медична група.

При зарахуванні дітей до 1-го класу також необхідно дотримуватись вимог *Закону України «Про засади державної мовної політики»*. Частина 3 статті 29 зазначеного Закону вимагає, що потреба громадян у мові навчання визначається в обов'язковому порядку за заявами про мову навчання, які подаються учнями (для неповнолітніх – батьками або особами, які їх замінюють) при вступі до навчальних закладів різних форм власності, а також, у разі потреби, у будь-який час протягом навчання. Директор навчального закладу зобов'язаний брати від батьків учнів або осіб, які їх замінюють, заяву про мову навчання.

Під час зарахування дитини до першого класу керівнику навчального закладу також необхідно попередити батьків про поширення законів суміжної дії для забезпечення прав дитини на соціальний захист. Це стосується додаткових даних про дітей таких категорій:

- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування,
- діти з малозабезпечених сімей,
- діти-інваліди,
- діти зі статусом постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Правові, організаційні, соціальні засади та гарантії державної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, молоді із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, визначаються *Законом України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування"*. Крім цього, положення статті 25 *Закону України "Про охорону дитинства"* також спрямовані на соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Опікун при влаштуванні дитини до школи зобов'язаний надати: заяву, копію свідоцтва про народження дитини, копію рішення про встановлення опіки, медичну довідку встановленого зразка.

Правові, організаційні, соціальні засади та гарантії державної підтримки дітей-інвалідів визначаються *Законами України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», «Про реабілітацію інвалідів в Україні»*. Батьки при зарахуванні дитини до школи, крім основних документів, повинні надати копію посвідчення дитини-інваліда. При цьому надання копії посвідчення є *добровільним* рішенням батьків або осіб, які їх замінюють.

Соціальний захист гарантований й дітям із малозабезпечених сімей згідно Закону України *«Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»* та Постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. №250 *«Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям»*. Призначення і виплата соціальної допомоги здійснюється управліннями праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації уповноваженого представника малозабезпеченої сім'ї. Допомога малозабезпеченим сім'ям

призначається на півроку і через шість місяців сім'я знову повинна підтвердити своє право на виплати. Батьки такої сім'ї при зарахуванні дитини до школи, крім основних документів, повинні надати довідку встановленого зразка про призначення соціальної допомоги.

Пунктом 5 Постанови Кабінету Міністрів від 02.02.2011 №116 **«Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість»** у загальноосвітніх навчальних закладах денної форми навчання за рахунок бюджетних коштів здійснюється харчування учнів:

- яким згідно із Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (пункт 11 статті 30) гарантується пільгове харчування (стосується зон відчуження);
- з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- з малозабезпечених сімей, що отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям".

ЗГОДА

батьків (усиновлювачів) або піклувальників на обробку персональних даних їх неповнолітньої дитини

Я, _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

(паспорт серії № _____, виданий _____)

шляхом підписання цього тексту, надаю згоду Старомізинській загальноосвітній школі I-III ступенів імені Василя Верховинця Долинської районної ради Івано-Франківської області

(назва навчального закладу)

Міністерству освіти і науки, молоді та спорту України та **Адміністратору Єдиної державної електронної бази з питань освіти на обробку персональних даних** _____ (ІПБ дитини) (ідентифікаційні дані (ІПБ,

адреса, місце навчання/роботи тощо), паспортні дані та/або дані свідоцтва про народження, у т.ч. громадянство, дані про особисті документи у сфері освіти (документи про освіту, студентські (учнівські) квитки, вчені звання та наукові ступені тощо), дані зовнішнього незалежного оцінювання; дані про навчальні заклади до яких вступали та, у яких навчались, форма навчання; дані про зарахування, переведення, відрахування, особисті відомості (вік, стать, освіта, спеціальність/ напрям, кваліфікація, професія, вчене звання, науковий ступінь, право на пільги встановлені законодавством, відомості про військовий облік), запис зображення (фото) тощо, з метою забезпечення потреби фізичних та юридичних осіб, у т.ч. замовлення, виготовлення, обліку і видачі документів у сфері освіти тощо, відповідно до законодавства у Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

Ця згода надана на строк поки не мине потреба.

Персональні дані, на обробку яких надано цю згоду, можуть бути передані третім особам тільки у випадках, передбачених законодавством України. Передача цих персональних даних третім особам у випадках, не передбачених законодавством України, здійснюється тільки за погодженням зі мною або дитиною, після досягнення нею повної цивільної дієздатності.

«___» _____ Р., _____ (_____)

Особу та підпис _____ перевірено особою, уповноваженою

навчальним закладом на таку перевірку: _____

(посада)

М.П.

(прізвище, ім'я та по батькові)

(підпис)

Я, _____,

посвідчую, що отримав(ла) повідомлення про включення персональних даних _____

(батьком/матір'ю (усиновлювачем), піклувальником (непотрібно закреслити) якого/якої я є) до Єдиної державної електронної бази з питань освіти з метою забезпечення потреби фізичних та юридичних осіб, у т.ч. замовлення, виготовлення, обліку і видачі студентських (учнівських) квитків, документів про освіту державного зразка, а також відомості про мої права та права дитини, після досягнення нею повної цивільної дієздатності, визначені Законом України «Про захист персональних даних» та про осіб, яким мої дані надаються, для виконання зазначеної мети.

_____ 20____ року.

(підпис)

Повідомляємо, що персональні дані _____, згода на обробку яких надана Вами як його батьком/матір'ю (усиновлювачем), піклувальником (непотрібно закреслити), включені до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі – Єдина база) з метою забезпечення потреби фізичних та юридичних осіб, у т.ч. замовлення, виготовлення, обліку і видачі студентських (учнівських) квитків, документів про освіту державного зразка. Для виконання зазначеної мети Ваші дані надаються Адміністратору Єдиної бази – ДП «Інфоресурс», - що забезпечує функціонування Єдиної бази.

Відповідно до ст.8 Закону України «Про захист персональних даних» суб'єкт персональних даних має право:

1. Знати про місцезнаходження бази даних, яка містить його персональні дані, її призначення та найменування, місцезнаходження її володільця чи розпорядника;
2. Отримувати інформацію про умови надання доступу до персональних даних, зокрема інформацію про третіх осіб, яким передаються його персональні дані, що містяться у базі персональних даних;
3. На доступ до своїх персональних даних, що містяться у відповідній базі персональних даних;
4. Отримувати не пізніше як за 30 календарних днів з дня надходження запиту, крім випадків, передбачених законом, відповідь про те, чи зберігаються його персональні дані у відповідній базі персональних даних, а також отримувати зміст його персональних даних, що зберігаються;
5. Пред'являти вмотивовану вимогу із запереченням проти обробки своїх персональних даних органами державної влади, органами місцевого самоврядування при здійсненні їхніх повноважень, передбачених законом;
6. Пред'являти вмотивовану вимогу щодо зміни або знищення своїх персональних даних будь-яким володільцем та розпорядником цієї бази, якщо ці дані обробляються незаконно чи є недостовірними;
7. На захист своїх персональних даних від незаконної обробки та випадкової втрати, знищення, пошкодження у зв'язку з умисним приховуванням, ненаданням чи несвочасним їх наданням, а також на захист від надання відомостей, що є недостовірними чи ганьблять честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи;
8. Звертатися з питань захисту своїх прав щодо персональних даних до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, до повноважень яких належить здійснення захисту персональних даних;
9. Застосовувати засоби правового захисту в разі порушення законодавства про захист персональних даних.